

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Ammianum Marcellinum à Greg. Naz. minimè dissentire in his quæ de Iuliani leuitate scribit, Cap. 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

Addo particulam negativam ex Nullij codice. Infrà: Nam Hieremias hîc illos reddit verecundos. Gr. ἀσπαφρόνισεν. i. prudentiores reddidit, castigavit. Mox Istitis nullus apparuit adhuc in terris agentibus. Gr. πᾶ ἐν τῇ γῆ δώκεθαι. i. terrena consecrantibus. Erasmus ita vertit, quasi in Græco esset, ἐν τῇ γῆ ἀγνοῦσιν. Aliquantò inferiùs: Pulchrè hoc dixit, quandoquidè hoc esse profitebatur. Usqueadè sonitus illos reddiderat attonitos. Liber quo sum vsus, ita habet: καὶ γὰρ τὸ αὐτολόγητο. ἔτι αὐτὸς ἐποίησεν ὁ χεῖρος. Mihi tamen magis placet, ἐποίησεν ὁ ἦχος, vt Erasmus legisse videtur, ob id quod deinceps sequitur, vbi alludit Chrysostomus ad illud Dauidis, In omnem terram exiit sonus eorum, &c. Infrà adhuc: Vbicunque fuerit improbitas, vnum hoc duntaxat studet nempe dicere. Quid tandem? &c. Gr. ἢ γὰρ ἰταμότης ἐν ζητῆ μόνον, εἰπὲν ὅτι δήποτε, ἔχ ὅπως πὶ λόγου παρ᾽ ἡμᾶς ἐχόμενον εἶποι. Quæ verba meliùs reddidit apud Oecumenium Hentenius ad hunc modum: Improbitas nanque id vnum quærit, vt quoquo modo aliquid dicat, non vt rationale aliquid dicat, sed tantum vt dicat. Hæc enim postrema verba addo ex Nulliano codice. Ibidè: In tanta versantes desperatione. Gr. ἀθυμία, mœrore. Nam desperationis vocabulum Apostolis non quadrat. Mox: Hebetudini crapulæque rem totam ascribunt. Gr. τῇ ποιότητι, i. qualitati, non autem quantitati. Ibid. Vidēsne illic curiositatem, &c. Hæc sic fortasse rectiùs, planiùs quidem verti possunt: Vides illic sollicitudinem (κηδεμονίαν,) hîc animi fiduciam? Nam etiam si illi admiratione ac stupore affecti fuissent, an non tamen sic quoque mirandum fuisset in tam numerosa multitudine in verba prorumpere hominem illiteratū & idiotam? Paulo pòst, Apud hostes & vociferantes. G. φοιῶντων. i. eadem anhelantes. Infrà ead. Hom. Num irrisionibus & conuiciis præsentium succubuerunt. Gr. ἐχὲν γέλωτι καὶ θυμῷ καὶ χλευαστῶ ἐμάχοντο; An non cum risu & ira & suggillatione dimicabant? Mox: Alij etiam scommatis incessabant. Erasmus legisse videtur ἐχλεύαζον. Nullianus tamen liber habet ἐκόλαζον. i. cruciatu afficiebant. Quam quidem lectionem potius amplectendam puto. Non longè hinc: Aduersus principes, qui publicum in ipsos ius habebant. Gr. πῶ κατ' αὐτῶν ἐξουσίαν ἐχόντων πάντων. i. cunctis potestatem aduersus eos habentibus. Hoc enim vult Chrysostomus ea conditione Christianos tum fuisse, vt cuius eòs pro libitu vexare liceret. Proximè sequitur, Qui in Academia. Platonis & Aristotelis deambulationibus exercitati depugnant. Gr. κατὰ σκεπέντων. i. computruerant. Sed multo grauius est quod deinde sequitur: Et in Stoicorum porticibus fuerant occupati, &c. Græca enim sunt huiusmodi: καὶ ὁ παρὲν λίμνας ἠχολημδρος ἔτι αὐτῶν ἐμαρτήσεν, ὡς εἰδὲ ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν ἀγλάτῆρας ὁ ἀγὼν ἰὼ αὐτῶν. i. Atque is qui in stagnis sese occuparat (i. Petrus) vsqueadè ipsos superauit, tanquam ei cum mutis piscibus certamè esset. Infrà, Obtegetis faciem, G. ἐγγαλίμαθε. i. pudore suffundemini. Aliquanto pòst: Quid hîc non est stultiloquij? Gr. ποῖαι ταῦτα ἐμύας; id est, Qua mûsca hæc non digna sunt? Non longè: Demonstrantes ea quæ per nos facta sunt, meliora esse quàm nos ipsos. Sic rectiùs: quæ nostra causâ facta sunt, nobis ipsis præstantiora esse.

*Ammianum Marcellinum à Gregorio Naz. minimè dissentire in his
quæ de Iuliani leuitate scribit. CAP. XXV.*

CV M Iulianum Imperatorem, qui ob nefariam à Christiana religione defectionem, Apostatæ cognomentū est consecutus, insigni quadam leuitate ac morum

ac morum inconstantia laborasse; Diui Gregorij Naz. testimonio competissem, non sanè potèram non vehementer mirari, quid esset, quamobrem contra eum Ammianus Marcellinus lib. 25. lentioris ingenij fuisse scriberet. Sic enim illic habetur: Lentioris ingenij: verùm hoc instituto rectissimo temperabat, emendari se, cùm deviaret à fruge bona, permittens. Quæ cùm primò legerem, mirabar equidem ei lentitudinem atque cunctationem à gravissimo Authore tribui, cùm leuitatem, hoc est, contrarium vitium, Diuus Gregorius vir summa sanctitate atque doctrina, plerisque locis obiiceret. At cùm locum illum Marcellini propiùs inspexissem, accuratiùsque perpendissem, statim ipsi cum Gregorio bellissimè conuenire reperi: atque id omne dissidij, quod prima fronte occurrebat, ex Librariorum oscitantia atque imperitia natum esse. Legendum enim est eo loco, leuioris, non, lentioris. Quam quidem emendationem ne quis, vt inani tantùm coniectura nixam, reiiciat, eam eiusdem Marcellini autoritate comuniam. Sic enim de Iuliano scribit lib. 22. Leuitatem agnoscens commotioris ingenij sui, præfectis proximisque permittebat, vt fidenter impetus suos aliorum tendentes, ad quæ decebat, monitu opportuno frenarent: monstrabatque subinde, se dolere delictis, & gaudere correctione. Ex quibus verbis meridiana luce clariùs patet, submouendam esse vitiosam illam dictionem, lentioris, ac reponendam, leuioris. Vtrobique enim idem leuitatis vitium in impio illo fidei desertore notatur.

Auoris censura de Socrate historice Ecclesiasticæ scriptore.

CAP. XXVI.

CVM Socratem eum, qui Ecclesiasticam historiam literis mandauit, è Græco in Gallicum conuerterem, malè sæpè numero animum meum habuit, quòd mihi cum eo authore rem esse perspicerem, qui Nouati perfidiam atque impium schisma sequi potius habebat, quàm Ecclesiæ fidem & vnitatem amplecti. Nihil enim libentiùs facit, quàm vt non modò oblata, sed etiam interdum quæsitâ occasione, in Nouatianorum laudem multa cõmemoret. Quin etiam miracula ipsis lib. 1. cap. 9. & lib. 7. cap. 17. tribuit: quibus tamen, quia nullius Scriptoris Catholici testimonio atque autoritate cõfirmantur, quantum fidei habendum sit, prudenti atque orthodoxo Lectori iudicandum relinquo. Quanquam non ignorem falsos quoque Prophetas interdum res miras & prodigiosas edere posse. Sed eas pietati ac vitæ sanctitati eorum, à quibus eduntur, assignare (vt hic, & in Eutyriano & in Paulo Nouatianis facit, quos & pius & θεοφιλῆς .i. Deo charos fuisse testatur) mihi nullo modo probari potest, cùm sciam Deo odio fuisse schismaticos omnes, ac falsi dogmatis assertores. Illud autem grauissimè atque indignissimè tuli, quod lib. 4. cap. 23. refert, eos à Nouati recenti dogmate suscipiendo abhorruisse, quos peccare ac vitii operam dare delectabat. Quod quidem dictum in Orthodoxos nimis cõtumeliosum est, dignumque profectò quod anathemate feriat. Quæ enim atrocior magisque execranda blasphemia excogitari potest, quàm dicere, Catholicos non alia de causa in eorum sententiam potius concessisse, qui Nouati dogma damnandum censuerant, quàm vt vitii suis liberiùs indulgerent? Sed & illud quoque iniquè ferendum est, quòd si quis pio zelo incensus Nouatianos acriùs infectetur, huius nomen existimationemque perstringere ac labefactare studet: sed ita obliquè, vt minùs perspicaci Lectori non tam dolori suo